

UNDERVISNINGSFORLØB:

VELFÆRDSSTAT ELLER KONKUR- RENCESTAT

Undervisningsforløbet: Velfærdsstat eller konkurrencestat?

Undervisningsforløbet ”Velfærdsstat eller konkurrencestat?” er det femte undervisningsforløb på samfunds-fags c-niveau, som er udarbejdet i sammenhæng med Luk Samfundet Op! 4.udgave. Før arbejdet med dette forløb har eleverne først arbejdet med grundforløbstemaet ”Ung i en Corona-tid” eller ”Ligestilling mellem kønnene”. Dernæst har de arbejdet med forløb 2, 3 og 4. Det betyder, at eleverne bl.a. har stiftet bekendtskab med sociologisk og politisk kernestof.

Mål i læreplanen:

Undervisningsforløbet er tematisk opbygget og bevæger sig dermed på tværs af bogens kapitler og fagets discipliner. Dog er undervisningsforløbets formål, at introducerer til økonomi og økonomiske begreber, modeller, teorier mv. fra læreplanen herunder særligt:

- velfærdsmodeller
- velfærdsprincipper
- det økonomiske kredsløb
- økonomiske mål
- økonomiske styringsinstrumenter

Kort om didaktik:

Didaktisk tager undervisningsforløbet udgangspunkt i elevernes hverdagsliv, privatøkonomi og oplevelser med konkrete velfærdsopgaver og sætte disse i sammenhæng med dansk samfundsøkonomi. I midten af forløbet vil velfærdsmodeller, god økonomi og økonomiske konjunkturer blive behandlet og til slut diskussionen af velfærdsstaten fremtid, konkurrencestaten og velfærdsmodellernes styrker og svagheder, muligheder og begrænsninger.

Undervejs vil det samfundsøkonomiske kernestof, empiri og elementer i læreplanen blive analyseret og diskuteret ved hjælp af politologisk viden (primært ideologier og danske partier) og sociologisk viden (fx med henvisning til livsstil, social ulighed og mobilitet).

Primært kernestof:

Økonomi

- velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund
- det økonomiske kredsløb, økonomiske mål og økonomiske styringsinstrumenter

Metoder

- Kvantitativ og kvalitativ metode

Sekundært kernestof:

Sociologi

- Sociale og kulturelle forskelle

Politik

- politiske partier i Danmark og politiske ideologier

Varighed:

9 moduler af 90 minutter.

Faglige mål:

Eleverne skal kunne:

- anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at redegøre for aktuelle samfundsmæssige problemer og diskutere løsninger herpå

- anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemer undersøge aktuelle politiske beslutninger, herunder betydningen af EU og globale forhold
- undersøge sammenhænge mellem relevante baggrundsvARIABLE og sociale og kulturelle mønstre
- undersøge konkrete prioriteringsproblemer i velfærdssamfundet
- formulere samfundsfaglige spørgsmål og indsamle, kritisk vurdere og anvende forskellige materialetyper til at dokumentere faglige sammenhænge
- formidle indholdet i enkle modeller, tabeller og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler formidle faglige sammenhænge på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af faglige begreber argumentere for egne synspunkter på et fagligt grundlag og indgå i en faglig dialog.

Materialer:

- Kapitel 8 og 9 i Luk Samfundet Op! 4.udgave, af Peter Brøndum & Thor Banke Hansen, Forlaget Columbus 2021.
- Partifilm, Debatvideo og instruktionsfilm til kapitel 8 og 9 på www.luksamfundetop.dk
- KL's video: "Flere ældre og børn". <https://www.youtube.com/watch?v=kPcWHdEXtng> eller <https://www.kl.dk/tema/fremtidens-velfaerd/>
- Danmarks Statistik: <https://www.dst.dk/da/Statistik/temaer/overblik-dansk-oekonomi>
- Danmarks Statistik: <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/oekonomi/betalingsbalance-og-udenrigshandel/import-og-eksport-af-varer-og-tjenester>
- Danmarks Statistik: <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/erhvervsliv/internationale-virksomheder/oekonomisk-globalisering>
- OECD's Better life index: <https://www.oecdbetterlifeindex.org/#/11111111111>
-

Modul	Indhold	Lektier og materialer
1	Temaer: Privatøkonomi, behov og forbrug 1. sekvens: Eleverne arbejder med individuel opgave. <i>Lav et regnskab for sidste måned</i>, hvor eleven skriver udgifter og indtægter for sidste måned ned. Anvend eventuelt oversigt fra netbank eller lignende. Præsenter og anvend hjælpeark 1 (se nederst) eller Excelark 1. 2. sekvens: Lærerpræsentation. Mashlows behovspyramide. Forklar særligt forskellen på mangel og vækstbehov. 3. sekvens: Eleverne arbejder med individuel opgave. Analysér dine udgifter ud fra Mashlows behovspyramide. Hvilke type behov bruger du penge på? Præsenter og anvend hjælpeark 2 eller Excelark 2. 4. sekvens: Fælles opsamling på klassen. Lad eleverne reflektere over, om de har et personligt forbrugsmønster. Og undersøg på klassen om der et fælles forbrugsmønster eller er der forskellige forbrugsmønstre i klassen. <i>Eventuelt pause, brainbreak eller lignende!</i> Temaer: Forbrugsmønstre, ulighed og ideologier 5. sekvens: Lærerpræsentation. Lav en analyse af Tabel 8.1 på klassen, så eleverne forstår at læse en tabel. En fremgangsmåde kan være, at fremhæve: - Overskriften - Y-aksen: Indkomst - X-aksen: tilfredshed/livskvalitet - Nedslag - Tendenser - Konklusion 6. sekvens: Gruppeopgave med opsamling på klassen. Analyse af Tabel 8.2. Lav en grundig fælles opsamling. 7. sekvens: Gruppeopgave med opsamling og diskussion på klassen. Grupperne bruger hjælpeark 5: Ideologianalyse til, at undersøge de forskellige ideologiers tilgange til forskelle i indkomst, livskvalitet og forbrug. Sæt eventuelt debatfilmen i kapitel 8 på som inspiration eller fælles afslutningsdebat.	Lektie: s.167-170 i Luk Samfundet Op! 4.udgave. Hjælpeark 1,2 og 5. Excelark 1 og 2.

Modul	Indhold	Lektier og materialer
2	Temaer: Marked, pris, udbud og efterspørgsel 1. sekvens: Lærerpræsentation. Vis instruktionsfilmen om marked, udbud og efterspørgsel Præsenter begreberne marked, udbud, efterspørgsel og markedsmekanismen for klassen. Forklar udbudskurven, efterspørgselskurven, markedsligevægten, prisdannelse. 2. sekvens: AUKTION Tag et konkret eksempel. Det kan være noget i lokalet (fx en computer, en T-shirt, en sodavand eller lignende). Afhold en fiktiv auktion for produktet i klassen, hvor læreren styrer auktionen. Hvad er den højeste pris for produktet? Gør overvejelser over udbud og efterspørgsel på dette fiktive, men meget konkrete marked. 3. sekvens: Hvad sker der hvis ... Eleverne lukker bogen og computeren. Læser de 3 eksempler og gætter på, hvad der sker med prisen. Næste slide viser, hvordan prisen ændrer sig. 4. sekvens: Paropgave. Eleverne finder 3 konkrete indkøb, de har gjort på marked og følger opgaven i PowerPointen. 5. sekvens: Fælles opsamling med udgangspunkt i eleverne konkrete indkøb. <i>Eventuelt pause, brainbreak eller lignende!</i> Temaer: Forbrugsmønstre, ulighed og ideologier 6. sekvens: Lærerpræsentation. Præsenter samfundsøkonomi og det økonomiske kredsløb og de forskellige økonomiske sektorer 7. sekvens: Gruppeopgave: Skab "husholdninger". Lav grupper på fire elever. Lad dem lægge deres regnskaber fra sidste modul sammen. Nu har gruppen et fælles regnskab og kan betragtes som en "husholdning" i samfundsøkonomien. Anvend hjælpeark 4 eller Excelark 4. 8. sekvens: "Husholdninger" i scenarie 1-2 9. sekvens: Lærerpræsentation: Det danske skattesystem 10. sekvens: Gruppeopgave: "Husholdninger" i scenarie 3-4 11. sekvens: Lærerpræsentation: Progressiv beskatning og flad skat 12. sekvens: Gruppeopgave: "Husholdninger" i scenarie 5-6 13. sekvens: Fælles opsamling af scenarierne og diskutér eventuelt Lisbeth Zornig Andersens holdningen til sort arbejde.	Lektie: s.170-177 (til afsnittet "Hvordan fungerer en afgift og et tilskud") i Luk Samfundet Op! 4.udgave. Hjælpeark 4 Excelark 4

Modul	Indhold	Lektier og materialer
3	Temaer: Skat, ideologier og partier 1. sekvens: Lærerpræsentation. Opsamling på det danske skattesystem, progressiv beskatning og flad skat 2. sekvens: Ideologianalyse. Gruppearbejde (eventuelt ”husholdningerne”) - Hvad er ideologiernes overordnede holdninger til progressiv og flad skat? Repetér ideologierne – hvis det er nødvendigt. Brug hjælpeark 5 3. sekvens: Partianalyse. Gruppearbejde (eventuelt ”husholdningerne” med oplæg) Hvad er partiernes holdninger til skattepolitik? 1) Grupperne får forskellige partier 2) Grupperne undersøger partiernes skattepolitik fx via partiernes hjemmesider. 3) Grupperne holder oplæg om partierne Brug hjælpeark 6 4. sekvens: Fælles opsamling med oplæg. <i>Eventuelt pause, brainbreak eller lignende!</i> Temaer: Velfærdstrekanten: stat, marked og civilsamfund 5. sekvens: Lærerpræsentation: Velstand, velfærd og velfærdstrekanten. 6. sekvens: Eleverne arbejder deres indtægter, velstand og velfærd i tre trin: 1) Dig og velfærdstrekanten (individuel opgave). Anvend hjælpeark 3 eller Excelark 3. 2) Din velstand og velfærd (individuel opgave). Anvend hjælpeark 8. 3) Gå sammen i ”husstandene” fra sidste modul. Analysér jeres fælles velstand og velfærd ud fra velfærdstrekanten (gruppeopgave). Anvend hjælpeark 8. 4) Præsentation og opsamling 7. sekvens: Ideologianalyse. Gruppearbejde (eventuelt ”husholdningerne” med fælles opsamling). Hvad er ideologiernes overordnede holdninger til statens rolle, markeds rolle og civilsamfundets rolle i samfundet og indflydelse på, hvordan borgerne får deres velfærd? Brug hjælpeark 5. 8. sekvens: Diskussion af velfærdsstaten og social mobilitet (grupper og fælles på klassen) 1) Se videoen om social mobilitet: https://vimeo.com/588324952/c08a662aa5 2) Diskutér statens, markedets og civilsamfundets styrker og svagheder, muligheder og begrænsninger i forbindelse med social mobilitet – Brug hjælpeark 9 (gruppeopgave) 3) Opsummér diskussionen på klassen	s.196-200 i Luk Samfundet Op! 4.udgave. Hjælpeark 3, 5, 6, 8, 9 Excelark 3 Debatvideo om social mobilitet. Kapitel 9: www.luksamfundetop.dk

Modul	Indhold	Lektier og materialer
4	Temaer: Velfærdsmodeller og ideologier 1. sekvens: Læreroplæg Se instruktionsfilm om velfærdsmodellerne. Link: https://vimeo.com/514322913 Introducer til velfærdsmodellerne 2. sekvens: Undersøg den universelle velfærdsmodel. Gruppearbejde i "husholdningerne" - Forklar grundigt, hvad det betyder, at velfærdsmodellen er universel - Hvad sker der i jeres husholdning, hvis velstand og velfærd flyttes fra marked og civilsamfundet til staten? - Hvordan vil de forskellige ideologier argumentere for og imod den universelle velfærdsmodel? Brug hjælpeark 5. - Fælles opsamling 3. sekvens: Undersøg den residuale velfærdsmodel. Gruppearbejde i "husholdningerne" - Forklar grundigt, hvad det betyder, at velfærdsmodellen er residual - Hvad sker der i jeres husholdning, hvis velstand og velfærd flyttes fra staten og civilsamfundet til marked? - Hvordan vil de forskellige ideologier argumentere for og imod den residuale velfærdsmodel? Brug hjælpeark 5. - Fælles opsamling 4. sekvens: Undersøg den korporative velfærdsmodel. Gruppearbejde i "husholdningerne" - Forklar grundigt, hvad det betyder, at velfærdsmodellen er korporativ (den bliver også kaldet selektiv) - Hvad sker der i jeres husholdning, hvis velstand og velfærd flyttes fra staten og marked til civilsamfundet? - Hvordan vil de forskellige ideologier argumentere for og imod den korporative velfærdsmodel? Brug hjælpeark 5 - Fælles opsamling <i>Eventuelt pause, brainbreak eller lignende!</i> Temaer: Konkrete velfærdsudfordringer, velfærdsmodeller og partier 5. sekvens: Se KL's video: "Flere ældre og børn". https://www.youtube.com/watch?v=kPcWHdEXtng https://www.kl.dk/tema/fremtidens-velfaerd/ 6. sekvens: Undersøg forskellige løsninger (gruppeopgave med fælles opsamling). Hvordan vil forskellige velfærdsmodeller håndtere udfordringen med flere ældre og børn? Brug hjælpeark 9 7. sekvens: Partianalyse. (Gruppearbejde med oplæg). 1) Grupperne får forskellige partier 2) Grupperne undersøger partiernes holdninger til velfærd og velfærdsmodeller og mulige holdninger til, at der kommer flere ældre og børn fx via partiernes hjemmesider. 3) Grupperne holder oplæg om partierne	s.200-204 i Luk Samfundet Op! 4.udgave. Se instruktionsfilm om velfærdsmodellerne. Kapitel 9: www.luksamfundetop.dk KL's video: "Flere ældre og børn" Hjælpeark 5, 6 og 9

	4) Diskutér på klassen Brug hjælpeark 6	
--	--	--

Modul	Indhold	Lektier og materialer
5	Temaer: Økonomiske mål og dansk økonomi lige nu 1. sekvens: Læreroplæg - Præsenter kort Danmarks Statistik: Danmarks økonomi lige nu: https://www.dst.dk/da/Statistik/temaer/overblik-dansk-oekonomi - Overblik over økonomiske mål – Hvad er god økonomi? 2. sekvens: Arbejd med de økonomiske mål - Lærerpresentation: 1. Økonomisk vækst og BNP - Gruppearbejde. Undersøg det økonomiske mål: Økonomisk vækst og BNP – brug hjælpeark 10. 1) Forklar, hvordan det økonomiske mål påvirker samfundsøkonomien – brug kredsløbet 2) Overvej, hvordan det økonomiske mål påvirker den danske velfærdsmodel. 3) Hvad er status pt for det økonomiske mål og hvordan det påvirker dansk økonomi og borgernes velfærd? Brug Danmarks Statistik: https://www.dst.dk/da/Statistik/temaer/overblik-dansk-oekonomi) Gentag øvelsen med de andre økonomisk mål 2. Lav arbejdsløshed/høj beskæftigelse 3. Lav inflation 4. Ligevægt på betalingsbalancen 5. Balance i det offentlige budget 6. Bæredygtig udvikling og grøn vækst Temaer: Økonomiske mål og partier 3. sekvens: Partianalyse (gruppeopgave med oplæg) Brug hjælpeark 6 1) Grupperne får forskellige partier 2) Grupperne ser partifilm: https://luksamfundetop.dk/kapitel-1/partifilm-1-1-1-1-1-1-1 og undersøger partiernes holdninger til de økonomiske mål. Er nogle mål vigtigere end andre? 3) Grupperne holder oplæg om partierne og deres holdninger til dansk økonomi 4. sekvens: Diskussion og opsamling (klasse) - Hvordan påvirker økonomiske mål dansk økonomi? - Hvordan påvirker økonomiske mål borgernes velstand og velfærd? - Hænger partier og ideologier sammen med bestemte økonomiske mål og prioriteringer? - Er der konflikter mellem forskellige økonomiske mål?	s.179-186 i Luk Samfundet Op! 4.udgave. Hjælpeark 6, 10 Danmarks Statistiks hjemmeside Partifilm. Kapitel 8: www.luksamfundetop.dk

Modul	Indhold	Lektier og materialer
6	Temaer: Økonomiske mål og dansk økonomi lige nu 1. sekvens: Læreroplæg - Se instruktionsvideoen om økonomiske konjunkturer: https://vimeo.com/539619969 - Præsenter økonomiske konjunkturer 2. sekvens: Undersøg den aktuelle konjunktur for dansk økonomi (Gruppeopgave med fælles opsamling) 1) Forklar, hvilken konjunktur dansk økonomi er i lige nu? Brug Danmarks Statistik: https://www.dst.dk/da/Statistik/temaer/overblik-dansk-oekonomi 2) Overvej, hvordan den aktuelle økonomiske konjunktur påvirker samfundsøkonomien og den danske velfærdsmodel. 3. sekvens: Økonomisk politik. - Læreroplæg: Præsenter ekspansiv finanspolitik. - Gruppeopgave: Undersøg ekspansiv finanspolitik. Brug hjælpeark 11 1) Definér kort ekspansiv finanspolitik. 2) Undersøg, hvordan ekspansiv finanspolitik vil påvirke dansk økonomi – brug det økonomiske kredsløb og viden om den aktuelle konjunktur i dansk økonomi. 3) Overvej, hvordan ekspansiv finanspolitik vil påvirke borgernes velfærd? Fælles opsamling) Gentag øvelsen med de andre økonomisk mål - Kontraktiv finanspolitik - Ekspansiv og kontraktiv pengepolitik - Strukturpolitik Temaer: Økonomisk politik og partier 4. sekvens: Partianalyse (gruppeopgave med oplæg) Brug hjælpeark 6 1) Grupperne får forskellige partier 2) Grupperne undersøger partiernes holdninger til de økonomisk politik 3) Undersøg, hvordan det vil påvirke dansk økonomi – brug det økonomiske kredsløb og viden om den aktuelle konjunktur i dansk økonomi. 4) Grupperne holder oplæg om partierne og deres holdninger til dansk økonomi 5. sekvens: Fælles diskussion og opsamling. (Klasse) Hvilken økonomisk politik bør regeringen føre lige nu? Hvordan vil det påvirke dansk økonomi? Hvilke økonomiske mål er vigtigst? 6. sekvens: Hvor meget bør politikerne blande sig i økonomien (klasse) Læreroplæg: Præsenter Markedsøkonomi, planøkonomi og blandingsøkonomi Klassediskussion: - Diskuter styrker og svagheder ved de tre økonomiske systemer - Hvor meget skal politikerne blande sig i husholdningerne og virksomhedernes aktiviteter?	s.186-192 i Luk Samfundet Op! 4.udgave. (Følgende sider tages op i slutningen af modulet: s.192-195 i Luk Samfundet Op! 4.udgave). Hjælpeark 6, 11 Danmarks Statistiks hjemmeside Instruktionsfilm om økonomiske konjunkturer. Kapitel 8: www.luksamfundetop.dk

Modul	Indhold	Lektier og materialer
7	Temaer: Velfærdsstatens interne udfordringer 1. sekvens: Tag udfordringen op: Den demografiske udfordring og nye familiemønstre Læreroplæg: Præsenter udfordringen Gruppeopgave med fælles opsamling: 1) Repetér analysen fra 4. modul af KL's video: "Flere ældre og børn". Analyse ved hjælp af hjælpeark 9 2) Overfør og tilføj løsninger til hjælpeark 12 Fælles opsamling på klassen 2. sekvens: Tag udfordringen op: Ændrede familiemønstre Læreroplæg: Præsenter udfordringen Gruppeopgave med fælles opsamling: Undersøg udfordringen ved hjælp af hjælpeark 9 og hjælpeark 12 Fælles opsamling på klassen 3. sekvens: Tag udfordringen op: Borgernes forventninger og stigende ulighed Læreroplæg: Præsenter udfordringen Gruppeopgave med fælles opsamling: Undersøg udfordringen ved hjælp af hjælpeark 9 og hjælpeark 12 Fælles opsamling på klassen 4. sekvens: Tag udfordringen op: Forandringer på det danske arbejdsmarked Læreroplæg: Præsenter udfordringen Gruppeopgave med fælles opsamling: Undersøg udfordringen ved hjælp af hjælpeark 9 og hjælpeark 12 Fælles opsamling på klassen 5. sekvens: Andre løsninger. Fælles diskussion på klasse Samle op på klassen og diskutér eventuelt andre løsninger og muligheder	s.205-211 i Luk Samfundet Op! 4.udgave. Hjælpeark 9, 12

Modul	Indhold	Lektier og materialer
8	Temaer: Velfærdsstatens eksterne udfordringer 1. sekvens: Tag udfordringen op: Outsourcing Læreroplæg: Præsenter udfordringen Gruppeopgave med fælles opsamling: Undersøg udfordringen ved hjælp af hjælpeark 13 Fælles opsamling på klassen 2. sekvens: Tag udfordringen op: Social dumping Læreroplæg: Præsenter udfordringen Gruppeopgave med fælles opsamling: Undersøg udfordringen ved hjælp af hjælpeark 13 Fælles opsamling på klassen 3. sekvens: Tag udfordringen op: Immigration Læreroplæg: Præsenter udfordringen Gruppeopgave med fælles opsamling: Undersøg udfordringen ved hjælp af hjælpeark 13 Fælles opsamling på klassen Temaer: Strategier 4. sekvens: Nedsærings-, udvidelses- og omprioriteringsstrategien Læreroplæg: Præsenter strategierne Gruppeopgave med fælles opsamling: 1) Klassen inddeles i 7 grupper 2) Hver gruppe får en af de 7 interne eller eksterne udfordringer 3) Grupperne undersøger startegierne styrker og svagheder, muligheder og begrænsninger ved at løse udfordringen ved hjælp af hjælpeark 14 4) Grupperne holder oplæg 3. sekvens: Tag udfordringen op: Borgernes forventninger og stigende ulighed Læreroplæg: Præsenter udfordringen Gruppeopgave med fælles opsamling: Undersøg udfordringen ved hjælp af hjælpeark 9 og hjælpeark 12 Fælles opsamling på klassen 4. sekvens: Tag udfordringen op: Forandringer på det danske arbejdsmarked Læreroplæg: Præsenter udfordringen Gruppeopgave med fælles opsamling: Undersøg udfordringen ved hjælp af hjælpeark 9 og hjælpeark 12 Fælles opsamling på klassen 5. sekvens: Andre løsninger. Fælles diskussion på klasse Samle op på klassen og diskutér eventuelt andre løsninger og muligheder	s.211-217 i Luk Samfundet Op! 4.udgave. Hjælpeark 13, 14

Modul	Indhold	Lektier og materialer
9	Temaer: Velfærdsstat, konkurrencestat og partier 1. sekvens: Velfærdsstat eller konkurrencestat Se instruktionsfilmen: https://vimeo.com/565344309. Velfærdsstat eller konkurrencestat. Kapitel 9: www.luksamfundetop.dk Læreroplæg: Præsenter konkurrencestaten og forskelle på den klassiske velfærdsstat og en konkurrencestat, samt konkurrencestatens vindere og tabere. 2. sekvens: Partianalyse. Gruppearbejde (med oplæg). Brug hjælpeark 6. Hvad er partiernes holdninger til konkurrencestaten? 1) Grupperne får forskellige partier 2) Grupperne undersøger partiernes holdninger til velfærdsstaten og konkurrencestaten ved hjælp af partifilmene og fx via partiernes hjemmesider. 3) Grupperne holder oplæg om partierne 4) Diskutér på klassen. Tag også udgangspunkt i Figur 9.14 Temaer: Danmarks handel og velfærd sammenlignet med andre lande 3. sekvens: Hvad kan du finde på Internettet på 5 minutter? (individuel opgave med fælles opsamling) Der findes mange forskellige målinger af landes konkurrenceevne mellem verdens lande. <i>Hvad kan du finde om Danmarks landes konkurrenceevne Internettet på 5 minutter?</i> Fælles opsamling og vurdering af kilder og informationer. 4. sekvens: Undersøg facts: Dansk handel (gruppeopgave med fælles opsamling) Hvordan går det med Danmarks udenrigshandel, eksport og import? Brug Danmarks Statistik: Link: https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/oekonomi/betalingsbalance-og-udenrigshandel/import-og-eksport-af-varer-og-tjenester Link: https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/erhvervsliv/internationale-virksomheder/oekonomisk-globalisering Fælles opsamling 5. sekvens: Undersøg OECD's Better life index (gruppeopgave med fælles opsamling) Hvordan går det med velfærden i Danmark sammenlignet med andre lande? Brug OECD's Better life index: Link: https://www.oecdbetterlifeindex.org/#/1111111111 Fælles opsamling 6. sekvens: Undersøgelse og diskussion (gruppeopgave med fælles opsamling) Hvad er forskellige velfærdsmodellernes styrker og svagheder, muligheder og begrænsninger i den internationale konkurrence og skabelse af velfærd for borgerne? Brug hjælpeark 15	s.217-220 i Luk Samfundet Op! 4.udgave. Hjælpeark Instruktionsfilmen: https://vimeo.com/565344309 Velfærdsstat eller konkurrencestat. Kapitel 9: www.luksamfundetop.dk Hjælpeark 15 Danmarks Statistiks hjemmeside om Danmarks udenrigshandel, eksport og import

Hjælpeark 1

Dit regnskab for sidste måned

	UDGIFTER	INDTÆGTER
Løn		1500
SU		1000
Lommepenge		500
Tøj	500	
Fest mv	1000	
Rejse	720	
Transport	200	
Mad	500	
I alt	2920	3000

Hjælpearb 2

Dit regnskab for sidste måned med behov

	UDGIFTER	INDTÆGTER	
Løn		1500	
SU		1000	
Lommepenge		500	
Tøj	500		<i>Vækstbehov</i>
Fest mv	1000		<i>Vækstbehov</i>
Rejse	720		<i>Vækstbehov</i>
Transport	200		<i>Mangelbehov</i>
Mad	500		<i>Mangelbehov</i>
I alt	2920	3000	
<i>Mangelbehov</i>	<i>700</i>		
<i>Vækstbehov</i>	<i>2220</i>		

Hjælpeark 3

Dit regnskab for sidste måned med behov og velfærdstrekanten

	UDGIFTER	INDTÆGTER	
Løn		1500	<i>Marked</i>
SU		1000	<i>Staten</i>
Lommepenge		500	<i>Civilsamfundet</i>
Tøj	500		Vækstbehov
Fest mv	1000		Vækstbehov
Rejse	720		Vækstbehov
Transport	200		Mangelbehov
Mad	500		Mangelbehov
I alt	2920	3000	

Hjælpearb 4: Jeres husholdningsregnskab for sidste måned

	UDGIFTER	INDTÆGTER
<i>Beskrivelser</i>		
I alt		

Hjælpeark 5: Ideologianalyse

Ideologi	
Liberalisme	
Konservatisme	
Socialisme	

Hjælpeark 6: Partianalyse

Parti	
Enhedslisten	
SF	
Socialdemokratiet	
Radikale Venstre	
Venstre	
Liberal Alliance	
Dansk Folkeparti	
Nye Borgerlige	
Konservative	
Moderaterne	
Alternativet	
Kristendemokraterne	
Frie Grønne	
Andre	

Hjælpeark 7: Din velstand og velfærd. Hvor kommer den fra?

	VELSTAND	VELFÆRD
Staten		
Marked		
Civilsamfundet		

Hjælpeark 8: Styrker, svagheder, muligheder og begrænsninger

	Styrker	Svagheder	Muligheder	Begrænsninger
Stat				
Marked				
Civilsamfundet				

Hjælpeark 9: Analyse af velfærdsmodeller

	Udfordring	Løsning
Den universelle velfærdsmodel		
Den residuale velfærdsmodel		
Den korporative velfærdsmodel		

Hjælpeark 10: Analyse af økonomiske mål

	Det økonomiske mål i det økonomiske kredsløb	Det økonomiske måls betydning for den danske velfærdsmodel	Det økonomiske måls aktuelle status - ifølge Danmarks Statistik – og overvejelser over, hvad det betyder for dansk økonomi og borgernes velfærd
1. Økonomisk vækst og BNP			
2. Lav arbejdsløshed/høj beskæftigelse			
3. Lav inflation			
4. Ligevægt på betalingsbalancen			
5. Balance i det offentlige budget			
6. Bæredygtig udvikling og grøn vækst			

Hjælpeark 11: Analyse af økonomisk politik

	Definition Beskriv kort den form for økonomisk politik	Aktuelt Hvordan påvirker den form for økonomisk politik dansk økonomi – brug det økonomiske kredsløb og viden om den aktuelle konjunktur i dansk økonomi?	Velfærd Hvordan vil den økonomiske politik påvirke borgernes velfærd?
Ekspansiv finanspolitik			
Kontraktiv finanspolitik			
Ekspansiv pengepolitik			
Kontraktiv pengepolitik			
Strukturpolitik - Stramnings-strategien			
Strukturpolitik - Opkvalificerings-strategien			

Hjælpeark 12: Analyse af interne udfordringer for den universelle velfærdsmodel

	Beskriv udfordring	Kom med mulige løsning, hvor I inddrager viden om fx økonomiske sammenhænge, økonomisk politik, ideologier, partier og velfærdsmodeller
1. Den demografiske udfordring og nye familiemønstre		
2. Ændrede familiemønstre		
3. Udfordringerne med borgernes forventninger og stigende ulighed		
4. Forandringer på det danske arbejdsmarked		

Hjælpeark 13: Analyse af eksterne udfordringer for den universelle velfærdsmodel

	Beskriv udfordring	Kom med mulige løsning, hvor I inddrager viden om fx økonomiske sammenhænge, økonomisk politik, ideologier, partier og velfærdsmodeller
1. Outsourcing		
2. Social dumping		
3. Immigration		

Hjælpeark 14: Strategianalyse i forbindelse med udfordringer for den universelle velfærdsmodel

		Nedskæringsstrategi	Udvidelsesstrategien	Omprioriteringsstrategien
<i>Skriv udfordring her</i>	Styrker og muligheder for løsning			
	Svagheder og begrænsninger ved løsning			

Hjælpeark 15: Styrker, svagheder, muligheder og begrænsninger

	Styrker	Svagheder	Muligheder	Begrænsninger
Den universelle velfærdsmodel				
Den residuale velfærdsmodel				
Den korporative velfærdsmodel				